

**Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 25 hallituksen
esitykseen kansainvälistä tavaran kauppaa koskevista sopimuksista
tehdyin yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä**

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 7 päivästä marraskuuta 1986 lähettänyt hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 198 ulkoasiainvaliokuntaan.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina toimistopäällikkö Sakari Juuti ulkoasiainministeriöstä, lainsäädäntöjohtaja Leif Sevón oikeusministeriöstä, osastopäällikkö Leena Konsén Keskuskaupakamarista, osastopäällikkö Henrik Räihä Teollisuuden Keskusliitosta ja osastopäällikkö Patrick Lindgren Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:stä.

Käsiteltyään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi kansainvälistä tavaran kauppaa koskevista sopimuksista tehdyin yleissopimuksen, joka tehtiin Wienissä huhtikuussa 1980. Yleissopimus käsittelee olennaisesti samoja kysymyksiä kuin hallituksen esitykseen kauppalaieiksi sisältyvä lakiehdotus. Yleissopimus koskee tavaran kauppaa, kun kaupan sopijapuolten liikepaikat ovat eri valtioissa ja yleissopimus sitoo kumpaakin valtiota. Yleissopimusta on sovellettava myös silloin, kun kansainvälisen yksityisoikeuden säännökset johtavat sopimusvaltion lain soveltamiseen. Esitykseen sisältyy lakiehdotus yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä.

Kun osapuolet eivät ole sopineet siitä, minkä maan oikeutta on sovellettava kauppaan, jolla on liittymä kahteen tai useampaan valtioon, saattaa syntyä epätietoisuutta siitä, minkä maan oikeutta kauppaan on sovellettava. Kansainvälisesti yhtenäiset irtaimen kauppaa koskevat oikeussäännökset helpottavat kansainvälistä kauppaa. Erityisesti sellaisille myyjille ja ostajille, joilla ei ole käytössään tietoja vieraiden oikeusjärjestelmien sisällöstä, on edullista, että he voivat käydä kauppaa kansainvälisesti hyväksytyjen oikeussääntöjen perusteella. Vaikka yleissopimus ei kokonaan poista tarvetta sopia siitä, minkä maan oikeutta kauppaan on sovellettava, se vähentää tämän kysy-

myksen merkitystä. Osapuolten on monissa tapauksissa helpompaa sopia yleissopimuksen soveltamisesta kauppaan kuin neuvotella muusta lakiviittauksesta.

Yleissopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle on jätetty useita kaupan muotoja, muun muassa kuluttajakauppa sekä arvopaperien, alusten ja ilma-alusten kauppa. Yleissopimuksessa ei ole erityismääräyksiä tilauskaupasta eikä tavaroista, joita ei voida korvata muulla tavalla. Näin ollen määräykset, jotka koskevat kauppaa yleensä, koskevat myös näitä kauppvoja.

Yleissopimuksen määräykset sopimusrikkomusten seuraamuksista koskevat kaikkia sopijapuolten velvoitteiden rikkomuksia ja siten esimerkiksi muitakin myyjän velvollisuuksia kuin tavaran luovuttamista oikeaan aikaan ja virheettömän tavaran luovuttamista. Yleissopimuksen mukaan sopijapuoli on aina vahingonkorvausvelvollinen, jos velvollisuuden puutteellinen täyttäminen ei johdu hänen vaikutusmahdollisuuksiensa ulkopuolella olevasta esteestä. Sen sijaan sopijapuolen vastuu henkilöstä, jota hän on käyttänyt apunaan sopimuksen tai sen osan täyttämiseksi, on yleissopimuksen mukaan rajoitettu.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan varauman tekemistä niitä tapauksia varten, jolloin myyjällä on liikepaikkansa Suomessa, Norjassa, Ruotsissa tai Tanskassa ja ostajalla on liikepaikkansa jossa-kin muussa näistä maista. Näissä tapauksissa ehdotetaan sovellettavaksi kauppalakia sen tultua voimaan. Lisäksi ehdotetaan, että varauma tehdään myös yleissopimuksen II osan osalta, joka koskee kansainvälistä kauppaa koskevien sopimusten tekemistä.

Yleissopimus sisältää määräyksiä myyjän ja ostajan oikeuksista ja velvollisuuksista. Se sääntelee siten kahden osapuolen välistä sopimussuhdetta ja kuuluu näin ollen periaatteessa kokonaisuudessaan lainsäädännön alaan. Kun yleissopimus näin ollen sisältää määräyksiä, jotka myös kauppalaan tultua voimaan kuuluvat lainsäädän-

nön alaan, on eduskunnan suostumus näiltä osin tarpeen.

Yleissopimus tulee voimaan 12 kuukauden kuluttua siitä, kun 10 valtiota on ratifioinut tai hyväksynyt yleissopimuksen tai liittynyt siihen. Sellaisen valtion osalta, joka ratifioi tai hyväksyy sopimuksen tai liittyy siihen tämän ajankohdan jälkeen, yleissopimus tulee voimaan 12 kuukauden kuluttua siitä, kun valtio on tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa.

Hallituksen esityksen perustelujen ja saamansa selvityksen nojalla ulkoasiainvaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien ehdotusten hyväksymistä.

Helsingissä 28 päivänä marraskuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Liikanen, varapuheenjohtaja Zilliacus, jäsenet Aaltonen, Elo,

Edellä esitettyyn viitaten ulkoasiainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi ne Wienissä 11 päivänä huhtikuuta 1980 kansainvälisistä tavaran kauppaa koskevista sopimuksista tehdyn yleissopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helminen, Hetemäki-Olander, Kanerva, E. Laine, Paasio, Puolanne, Pursiainen ja Väänänen sekä varajäsen Pohjala.